

Tilsyn på Bakkelandets Friskole 2017/18.

Skolekode 601009

Som tilsynsførende på Bakkelandets Friskole er det min opgave at føre tilsyn med:

- **elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk**
- **at skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen**
- **at vurdere om skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre samt udvikler og styrker elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene og demokratisk dannelse**
- **at undervisningssproget er dansk**

(Bekendtgørelse om valg af tilsynsførende ved friskoler og private grundskoler)

Udgangspunktet for vurderingen er standpunktet for eleverne som helhed samt undervisningen generelt og ikke den enkelte elevs standpunkt.

Jeg har i skoleåret 2017/18 fulgt undervisningen d. 11. december 2017 og 17. januar 2018. Jeg har fået de oplysninger fra både skolens hjemmeside/intra og samtaler med skolens leder og lærere, der kunne være relevante for mig for at udføre mit tilsyn. Jeg har desuden fulgt med i skolens liv på skolens facebook.

Jeg har i dette skoleår mest fulgt undervisningen i indskolingen og mellemtrinnet. På begge trin har det primært været dansk og matematik, der har været i fokus. Indskolingen er interessant at følge, for her har man en forventning om at det grundlæggende fundament bliver lagt i dansk, matematik og til dels engelsk. På mellemtrinnet har man til gengæld en forventning om at det grundlæggende fundament er der, og nu skal der for alvor bygges videre. I 6./7. klasse har jeg fulgt dansk, matematik og engelsk og her ser man tydeligt hvordan de faglige elementer i fagene folder sig ud.

Jeg har deltaget i morgensamling, hvor der var en god stemning og engagement under fællessangen – især når det var kendte sange. Lydhørheden var meget stor under fortællingen af H.C. Andersens ”Grantræet”. Natten til den 11. december havde det sneet temmelig meget, så under morgensamling blev de forskellige sneregler gennemgået. Men netop på grund af sneen fik jeg et indtryk af, hvordan de voksne på skolen håndterede dagens ”snekonflikter”. De var lyttende og gode til at få eleverne til at se deres egen rolle i konflikten.

I dansk i 0.klasse er udgangspunktet for indlæring af bogstaver og lyde systemet ”Hop om bord”, som giver mulighed for varieret undervisning, der også tager hensyn til undervisningsdifferentiering. Jeg overværede hvordan gruppen i begyndelsen af timen sad i fælles kreds og talte sammen om forskellige temaer. Især emnet om skud/patroner og gevær var drengene optaget af. I anledning af decembermåned skulle Troldekalenderen åbnes, hvilket gav anledning til samtale om både årstid, dato og selve billedet i kalenderen. Denne frie samtale blandt eleverne, dog med kyndig lærerstyring udvikler både den enkeltes mundtlige udtryksfærdighed og sprogforståelse. Efterfølgende gik gruppen i gymnastiksalen og lavede sanglegen ” Jeg gik mig ud i trolde land”, hvor elever skulle spejle sig i teksten. (Trolde blev skiftet ud med abe, gepard, kænguru, slange osv.) Her kom den enkeltes fantasi på prøve, for hvordan er det nu en slange bevæger sig?

I 1.kl blev der indledningsvis fortalt om weekenden parvis. Den ene fortæller og den anden giver et referat. En god måde at skærpe opmærksomheden på hos lytteren. Bagefter fortsatte makkerarbejdet i læsebogen, hvor eleverne efter et særligt rotationsprincip både fik læst op og refereret med egne ord. De var gode til det og havde tydeligvis mere fokus på indholdslæsning end læseteknik. Bogsystemet der bruges er *"Den 1. Læsning"*, hvor der er mulighed for web-opgaver til de forskellige historier.

Der blev både i 1. og 2. klasse vist et afsnit fra den "Omvendte julekalender fra SOS Børnebyerne". Her fik eleverne mulighed for at drøfte emner som fattigdom, muligheden for at gå i skole og hvordan man bor. I 2. klasse, hvor de også så et afsnit, var det tydeligt at eleverne var overrasket over at man for 5. kr kunne købe et kladdehæfte og blyant til et barn i SOS børnebyerne. Det satte en del tanker i gang.

Efter julekalenderafsnittet blev der i 2. klasse arbejdet med forskellige sproglige opgaver som inddrog forskellige faglige elementer :finde vokaler, danne nye hele sætninger med de 5 samme ord og til sidst tage stilling til om et ord var fælles-eller intetkøn.

3. klasse arbejdede i eleverne i Stavevejen hvor reglerne for O eller Å lyd i ordene blev gennemgået – tænk bare på ordenen pote og potte.

4. klasse havde i anledning af julen selv lavet små julehistorier, som julekalender. I oplægget til julehistorien var der forskellige bindingerne for en terning afgjorde genre, hovedperson, tid og sted m.m. Vi fik to gode historier, som eleverne selv læste højt. Bagefter blev der arbejdet i bogsystemet Fandago, hvor et uddrag af Bjarne Reuters roman "En som Hodder" var omdrejningspunktet. Eleverne skulle lave en tekstanalyse, hvor en af opgaverne var at lave en ydre og indre karakteristik af Hodder.

6./7. klasse havde lige afsluttet et forløb fra gyldendals it-portal, hvor emnet var "Argumenterende tekster." Under mit besøg var eleverne i gang med at læse Bjarne Reuters roman "7A", som de skulle lave en analyse af.

I engelsk arbejdede 6./7. klasse med juletraditioner i engelsktalende lande og Charles Dickens "A Christmas Carol". Efter jul var det romanen Robin Hood, hvor der til hvert kapitel var arbejdsspørgsmål, så man kunne komme i dybden med teksten. Det næste forløb i engelsk var Australia, hvor tekster og opgaver var fra it – portalen - Gyldendal engelskfaget. De nævnte forløb tilgodeser de forskellige faglige krav til engelskfaget.

I matematik blev jeg på de forskellige klassetrin præsenteret for færdighedsregning i mange udgaver. I 5. klasse var det ret store tal der skulle divideres, så arbejdsformen hvor man hjælper hinanden 2 og 2 var tydeligvis en god støtte for de fleste. I 7. klasse var emnet ligninger og timen begyndte med små regnehistorier, som skulles laves om til ligninger. – Eleven kendte svaret, men fik ikke alle oplysninger. F.eks. 3 brødre er tilsammen 37 år. Den ældste er 18, den mellemste 13 – hvor gammel er den yngste? Der var stor opmærksomhed og eleverne blev fastholdt i ligningstænkningen. Det første senere til en samtale om forskellen på en ligning og et regneudtryk. I grupper på 3 skulle eleverne tilsidst selv prøve at lave ligningshistorier. Det var ikke helt nemt, for det forudsatte at forståelsen for ligninger var helt på plads.

I matematik bruges både bogsystemer, it-portalerne Matematikfessor og Geogebra.

I 5.klasse var jeg så heldig at overvære en natur/tekniktime, hvor emnet var planeter. Der blev talt om jordens udvikling fra lava/vulkanudbrud til det vi kender i dag . Hvad er forudsætningen for liv og hvad betyder det for vores organer, hvis luften er tyndere og indeholder mindre ilt? Inden vi så os om, var der en livlig debat om, hvordan "vi allerede har smadret planeten", som en elev sagde. Debatten om klimaforandringer på baggrund af forurening – ikke mindst plasticøerne i havene osv. viste et stort engagement hos eleverne. De var gode til at lytte til hinanden og reflektere over det, der blev sagt.

Skemaændringer kommer man af og til ud for på en friskole. 5.6. skulle til tandlæge og var dermed ude af huset om formiddagen. Det betød at jeg fik mulighed for at overvære en sammenlæst time med 4. og 7.

klasse. Det er her friskoleformen viser sin store styrke, fordi store og små kender hinanden så godt. De er vant til at være sammen på kryds og tværs, hvilket jeg oplevede i den time. De blev stillet en opgave parvis. En elev fra 7. og en fra 4. skulle være sammen om at lave en dyrequiz baseret på faktaoplysninger. Det skulle laves på powerpoint og oplysninger komme lidt efter efter lidt. Der gik virkelig sport i at gætte dyret ud fra så få oplysninger som muligt. Men ind imellem blev man også snydt, hvis ikke lige man kunne de nøjagtige mål på havørnen og kongeørnen.

Min vurdering af fagligt indhold og arbejdsformer.

Jeg har i alle klasser i de boglige såvel som de praktisk-musiske fag/tematimerne/morgensamling oplevet undervisning båret af stor faglighed og seriøsitet. Undervisningens tilrettelæggelse er præget af grundighed og en meningsfuld vekslen i aktiviteter. Arbejdsformerne lægger op til, at eleven lærer at tage ansvar for sig selv såvel som for gruppen. Den enkelte undervisningstime er præget af den enkelte lærers personlighed. Der er alligevel en klar fælles holdning og ensartethed i opbygningen af undervisningen. Dette er med til at give sammenhæng i en travl hverdag.

Læringsmiljø.

I klasserne er der et godt læringsmiljø. Rollefordelingen mellem lærer og elever er klar. I alle klasser oplevede jeg ro og koncentration i undervisningen. Eleverne mødes med en positiv forventning fra såvel skolen som den enkelte lærer. Det handler om at søge viden, ”at stå på tær” og gøre sit bedste. Jeg har bemærket, at lærerne er dygtige til at give hvert barn i klassen den opmærksomhed, barnet har brug for med udgangspunkt i det enkelte barns faglige standpunkt. Der tages i høj grad hånd om de børn, der har brug for ekstra støtte, og samtidig er der udfordringer til de hurtige og kvikke.

Det psykiske miljø.

Et godt socialt miljø i klassen er en væsentlig forudsætning for at eleverne kan få et fagligt udbytte. Bakkelandets Friskole vægter fællesskabet og elevernes trivsel højt. I alle klasser er der ikke kun fokus på faglighed, men også den enkelte elevs trivsel.

Det fysiske miljø.

Bakkelandets Friskole har gode fysiske faciliteter, som i den grad signalerer at ”her er det rart at være”. Der er gode hyggelige klasselokaler, en fællessal til morgensang og fællesmøder.

Udearealerne, som bliver brugt flittigt til frikvarterets frie leg, er hyggelige og overskuelige. Her leges på tværs af alle aldre i al slags vejr.

Øvrige tilsynsaktiviteter

I mine samtaler med skolens leder og lærere har vi i år bl.a. drøftet

- skolens daglige virke, undervisningsplaner og undervisningsmateriale
- skolens forberedelse af eleverne til ”frihed og folkestyre” og af ”elevernes demokratiske dannelse”

Samlet vurdering.

Jeg har under mine besøg på Bakkelandets Friskole mødt et fagligt kompetent og meget engageret personale, der leverede veltilrettelagt undervisning. Jeg har oplevet et velfungerende skolemiljø, hvor der tages hånd om den enkelte. Skolens undervisning bygger på en positiv forventning til den enkelte og ruste eleverne på bedste vis til at klare livet – også uden for skolen.

På baggrund af mine iagttagelser kan jeg konkludere:

- at undervisningen i dansk, matematik og engelsk på alle måder står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
- at skolens samlede undervisningstilbud herunder de praktisk-musiske fag også ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
- at skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre samt udvikler og styrker elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene og demokratisk dannelse
- at skolens undervisningssprog er dansk

Vium, den 28. februar 2018

Henriette Mønsted